ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΧΡΙΣΤΟΣ ΡΙΖΟΠΟΥΛΟΣ
ΓΡΑΦΕΙΑ—ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ
ΑΝΔΡ. ΜΙΧΑΛΑΚΟΠΟΥΛΟΥ 61α
ΤΗΛΕΦΩΝΑ:
Διεύθυνσις 32-02
Σύνταξις - Διαχείρισις 28-52

Η ΗΜΕΡΑ
ΤΩΝ ΠΑΤΡΩΝ

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΠΡΩΪΝΗ — ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΣ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΕΤΟΣ 20όν–ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 6.131
ΣΑΒΒΑΤΟΝ
6
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ
1965
Τιμὴ φύλλου Δραχ. 1,50

Η ΒΟΥΛΗ ΕΝΕΚΡΙΝΕ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΙΝ ΤΗΣ ΕΔΑ ΔΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΠΟΜΠΗΝ
κ. Καραμανλῆ εἰς εἰδικὸν δικαστήριον διὰ τὴν Δ.Ε.Η.
146 ΕΨΗΦΙΣΑΝ ΥΠΕΡ 131 ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΚΑΙ 5 ΛΕΥΚΑ
Η ΠΡΟΗΓΗΘΕΙΣΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΝ ΣΥΖΗΤΗΣΙΣ

ΑΘΗΝΑΙ. Κατὰ τὴν χθεσινὴν συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς μετὰ πολύωρον συζήτησιν ἐνεκρίθη ἡ πρότασις τῆς ΕΔΑ περὶ παραπομπῆς τοῦ κ. Καραμανλῆ καὶ δύο ἐκ τῶν πρώην ὑπουργῶν τῆς ΕΡΕ εἰς εἰδικὸν δικαστήριον, βάσει τοῦ νόμου περὶ εὐθύνης ὑπουργῶν, διὰ τὰς σημειωθείσας εἰς τὴν ΔΕΗ ἀνωμαλίας κατὰ τὴν περίοδον τῶν κυβερνήσεων τῆς ΕΡΕ.

Κατὰ τὴν διεξαχθεῖσαν ψηφοφορίαν ὡς πρὸς τὸν κ. Καραμανλῆν ἐπὶ συνόλου 282 ψηφισάντων, ὑπὲρ τῆς προτάσεως τῆς παραπομπῆς ἐψήφισαν 146, ἐναντίον 131 καὶ εὑρέθησαν 5 λευκά.

Ὡς πρὸς τὸν κ. Παπαληγούραν ὑπὲρ τῆς παραπομπῆς 147, ἐναντίον 131 καὶ 4 λευκά.

Ὡς πρὸς τὸν κ. Μάρτην ὑπὲρ τῆς παραπομπῆς 144, κατὰ 133 καὶ 4 λευκά.

Ὡς πρὸς τοὺς κ. κ. Πρωτοπαπαδάκην καὶ Χέλμην ἡ πρότασις ἀπερρίφθη.

Ἐν ἀρχῇ τῆς συνεδριάσεως ὁ πρόεδρος τῆς Βουλῆς κ. Νόβας ἐτόνισεν ὅτι οἱ βουλευταὶ δὲν θὰ πρέπει νὰ λησμονήσουν ὅτι θὰ κληθοῦν νὰ ἀποφασίσουν ὡς δικασταὶ κατὰ συνείδησιν καὶ ὄχι βάσει πολιτικῶν κριτηρίων.

Ἀκολούθως τὸν λόγον ἔλαβεν ὁ ἀρχηγὸς τῆς ΕΡΕ κ. Παν. Κανελλόπουλος, ὁ ὁποῖος ἐν ἀρχῇ, εἶπεν ὅτι εἶναι ψευδὴς ἡ ἀναγραφεῖσα εἰς τὰς ἐφημερίδας εἴδησις, διὰ τῆς ὁποίας ἐφέρετο ὅτι ἔχει τὴν πρόθεσιν νὰ παρακαλέση καὶ νὰ προκαλέση τὸν κ. πρωθυπουργόν, ὅπως λάβη περισσότερον οὐσιαστικὴν θέσιν ἐπὶ τοῦ θέματος, ἐφ' ὅσον εἶναι γνωστόν, ὅτι ὁ κ. πρωθυπουργὸς εἶχε προβῆ ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς εἰς τὴν γνωστὴν δήλωσίν του, τονίζων ὅτι οἱ βουλευταὶ εἶναι ἐλεύθεροι καὶ πρέπει νὰ κρίνουν κατὰ δικαστικὴν συνείδησιν.

Συνεχίζων ὁ κ. Κανελλόπουλος, εἶπεν ὅτι ἐπεχειρήθη νὰ ἐμφανισθῆ ἡ ΕΡΕ ὡς προσπαθοῦσα νὰ καλυφθῆ ὄπισθεν τῆς παραγραφῆς. Τοῦτο — εἶπε — δὲν εἶναι ἀληθές. Δὲν τὸ ἐπαληθεύουν οὔτε τὰ πράγματα, οὔτε αἱ διεξαχθεῖσαι εἰς τὴν Βουλὴν συζητήσεις. Ἡ Βουλὴ δὲ πρέπει νὰ ἐπηρεασθῆ ἀπὸ τὸ θέμα τῆς παραγραφῆς.

Περαιτέρω ὁ ἀρχηγὸς τῆς ΕΡΕ εἶπεν, ὅτι ἡ ΕΔΑ ὑπέβαλε τὴν πρότασιν ἐν γνώσει, ὅτι ἐὰν αὐτὴ τελικῶς φθάση ἐνώπιον εἰδικοῦ δικαστηρίου τοῦτο θὰ κρίνη ὅτι τὰ ὑποτιθέμενα ἀδικήματα εἶναι παραγεγραμμένα. Ἡ πρότασις — εἶπεν — ὑπεβλήθη ὑπὸ τῆς ΕΔΑ διότι αὐτὴ ἐφοβήθη τὴν δραστηριότητα τῆς ΕΡΕ καὶ τὴν ἀπόφασίν της νὰ δώση μάχην καὶ νὰ ἀποκαλύψη τὰς ἐνεργείας τῆς ΕΔΑ, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἰδιαιτέρως ἐπικίνδυνοι διὰ τὴν ἐσωτερικὴν ἀσφάλειαν τῆς χώρας. Ἡ ΕΔΑ δηλαδή, διὰ τῆς προτάσεώς της, ἐπιδιώκει νὰ διαβάλη τὸν ἐναντίον της ἀγῶνα τῆς ΕΡΕ, σφάλλει ὅμως, διότι, διὰ τῆς τακτικῆς της αὐτῆς, θὰ καταστήση τὸν ἀγῶνα τῆς ΕΡΕ δριμύτερον καὶ βιαιότερον.

Ἡ ΕΔΑ — συνέχισεν ὁ κ. Κανελλόπουλος — προσεπάθησε διὰ τῆς προτάσεως της νὰ στήση παγίδας εἰς βάρος τῶν κυβερνητικῶν βουλευτῶν καὶ νὰ προκαλέση ἀδιέξοδον εἰς τὴν παράταξιν τοῦ Κέντρου, μὲ τὴν πρόθεσιν, ὅτι ἐὰν ἡ πρότασις καταδικασθῆ θὰ δημιουργηθῆ ἡ ἐντύπωσις, ὅτι ἡ κυβέρνησις συγκαλύπτει τὰ σκάνδαλα.

Περαιτέρω εἶπεν ὅτι οἱοσδήποτε βουλευτὴς τῆς κυβερνητικῆς παρατάξεως σχηματίσει τὴν γνώμην ὅτι οἱ ὑπὸ κατηγορίαν πρώην ὑπουργοὶ φέρουν οἱανδήποτε ποινικὴν εὐθύνην νὰ ψηφίση ὑπὲρ τῆς ἀποδοχῆς τῆς προτάσεως. Οὐδεὶς ὅμως θὰ πρέπει νὰ ψηφίση ὑπὲρ αὐτῆς παρασυρόμενος ἀπὸ τὴν παγίδα τῆς ΕΔΑ περὶ ἑρμηνείας τῆς ψήφου του, ὡς δῆθεν συγκαλύψεως τῶν σκανδάλων.

«Ἀνῆλθον εἰς τὸ βῆμα — ἐτόνισεν ἐν συνεχείᾳ ὁ κ. Κανελλόπουλος — διὰ νὰ καλέσω ὁλόκληρον τὴν ἐθνικὴν ἀντιπροσωπείαν, ὅπως ἀντικρύση εὐθέως τὰς εὐθύνας της. Ἐὰν προχωρήσετε εἰς τὴν ὑπερψήφισιν τῆς προτάσεως θὰ κλονίσετε τὸ Σύνταγμα, τὰ βάθρα τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος, διὰ τοῦ ὁποίου καθορίζονται αἱ σχέσεις πλειοψηφίας καὶ μειοψηφίας καὶ τότε θὰ συναγάγωμεν καὶ ἡμεῖς τὰ συμπεράσματά μας καὶ θὰ ρυθμίσωμεν τὴν περαιτέρω τακτικὴν τοῦ ἀγῶνος μας».

Ὁ κ. Κανελλόπουλος κατέληξεν εἰπών, ὅτι ἀπὸ τὴν συνεδρίασιν θὰ κριθῆ ἡ περαιτέρω ὁμαλότης τῆς λειτουργίας τοῦ δημοκρατικοῦ κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος.

Ἀκολούθως ἔλαβε τὸν λόγον ὁ πρόεδρος τῆς κυβερνήσεως κ. Παπανδρέου, ὁ ὁποῖος προέβη εἰς τὴν ἀκόλουθον δήλωσιν:

«Ἐπιθυμῶ νὰ ἐπαναλάβω ὅσα εἶπον καὶ κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίασιν, κατὰ τὴν ὁποίαν συνεζητήθη ἡ πρότασις περὶ παραπομπῆς, ὅτι τὸ θέμα δὲν εἶναι πολιτικόν, εἶναι ἠθικὸν καὶ δικαστικὸν καὶ ἕκαστος βουλευτὴς καὶ δικαιοῦται καὶ ὀφείλει νὰ ψηφίση ἐλευθέρως καὶ κατὰ συνείδησιν».

Μετὰ ταῦτα τὸν λόγον ἔλαβεν ὁ κοινοβουλευτικὸς ἐκπρόσωπος τῆς ΕΔΑ, κ. Ἠλιοῦ, ὁ ὁποῖος εἶπεν ὅτι αἱ ὑποστηριχθεῖσαι ὑπὸ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ΕΡΕ ἀπόψεις ὅτι οἱ δημόσιοι ἄνδρες, οἱ διαχειριζόμενοι τὰ κοινὰ εἶναι ἀνώτεροι ὑποψιῶν καὶ ἐλέγχου εἶναι ξένα καὶ ἄσχετα πρὸς τὸ Σύνταγμα. Ὁ νόμος περὶ εὐθύνης ὑπουργῶν ὑπάρχει ἀπὸ τοῦ 1877. Οἱ διαχειριζόμενοι τὰ κοινὰ ἔχουν ὑποχρέωσιν νὰ λογοδοτοῦν.

Ἐπίσης ἀπέρριψε τὴν διατυπωθεῖσαν γνώμην, ὅτι ἡ πρότασις ἀποβλέπει νὰ παραδώση τοὺς μειοψηφήσαντας εἰς τὰς τελευταίας ἐκλογὰς πρώην ὑπουργοὺς βορρᾶν εἰς τοὺς πολιτικούς των ἀντιπάλους. Ἡ Βουλὴ ἄλλως τε — ἐτόνισε — δὲν πρόκειται νὰ δικάση καὶ νὰ καταδικάση. Θὰ ἀποφανθῆ μόνον ἐὰν ὑπάρχη θέμα πιθανολογοῦν ποινικὴν εὐθύνην. Ἁπλῶς θὰ κινήση τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου περὶ εὐθύνης ὑπουργῶν. Τὴν τελικὴν κρίσιν θὰ τὴν ἔχουν ἰσόβιοι δικασταί, κληρούμενοι μεταξὺ τῶν ἀνωτάτων λειτουργῶν τῆς Δικαιοσύνης. Ἄλλως τε καὶ ὁ κ. Κανελλόπουλος παλαιότερον εἶχε ζητήσει τὴν παραπομπὴν ὑπουργῶν ἄλλων κυβερνήσεων.

Περαιτέρω ὁ κ. Ἠλιοῦ ἐπεκαλέσθη παραδείγματα τοῦ παρελθόντος, ὅποτε ἐλειτούργησε ἡ διαδικασία περὶ εὐθύνης ὑπουργῶν, εἰπὼν ὅτι μόνον ὅταν ἡ ΕΡΕ ἦλθεν εἰς τὴν ἐξουσίαν ἔληξεν ἡ παράδοσις τῆς πολιτικῆς εὐθιξίας.

Ἐξ ἄλλου ἀνεφέρθη ὁ ὁμιλητὴς τῆς ΕΔΑ εἰς πολλὰ σημεῖα τῆς ἐκθέσεως τῶν τριῶν δικαστικῶν καὶ εἶπεν ὅτι τὸ πόρισμα αὐτῶν ἐπιβεβαιώνει τὴν ὕπαρξιν πολλῶν ἀδικημάτων εἰς βάρος τοῦ δημοσίου χρήματος. Τὸ πόρισμα ἐπίσης ἀποδίδει ἰδιαιτέρως εὐθύνην εἰς τὰ ὑπὸ κατηγορίαν πολιτικὰ πρόσωπα. Μόνον μὲ τὴν σύστασιν ἀνακριτικῆς ἐπιτροπῆς, εἶπεν ὁ κ. Ἠλιοῦ, θὰ χυθῆ πλῆρες φῶς εἰς τὰς ἀτασθαλίας, αἱ ὁποῖαι ἔλαβον χώραν, διότι ἡ ἐπιτροπὴ τῶν δικαστικῶν δὲν εἶχε τὴν ἁρμοδιότητα νὰ ἐξετάση τὰς εὐθύνας τῶν ὑπὸ κατηγορίαν τέως ὑπουργῶν.

Ἐν συνεχείᾳ ὁμιλῶν ὁ ἀρχηγὸς τῶν Προοδευτικῶν κ. Μαρκεζίνης ὑπεστήριξεν, ὅτι ὑπάρχει θέμα παραγραφῆς καὶ ὅτι δὲν θὰ διεξαχθῆ ποτὲ δίκη, διότι ἐὰν γίνη δεκτὴ ἡ πρότασις οἱ δικασταὶ θὰ ἐξετάσουν ὡς πρῶτον προδικαστέον θέμα τὴν παραγραφήν.

«Καὶ μοιραίως — συνέχισεν — ὀφείλω νὰ ἀνησυχῶ διὰ τὴν τύχην ἀνθρώπων κατηγορουμένων, οἱ ὁποῖοι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀπολογηθοῦν. Δημιουργεῖται συνεπῶς ἀνησυχία μήπως κριθῶμεν ἀπὸ οἱονδήποτε, ὅτι πονηρὴ σκέψις μᾶς ὡδήγησεν εἰς οὐσιαστικὸν πολιτικὸν διωγμόν. Καὶ διαφωνῶ μὲ τὸν ἀρχηγὸν τῆς ΕΡΕ, ὅτι τὸ θέμα τῆς παραγραφῆς εἶναι τυπικόν. Εἶναι οὐσιαστικόν. Αὐτὴν ἄλλως τε τὴν γνώμην ἔχει καὶ ὁ κ. Παπανδρέου, ὅστις κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς προτάσεως περὶ ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς διὰ τὰ οἰκόπεδα ὑπεστήριξεν ὅτι ἐφ' ὅσον δὲν εἶναι δυνατή, λόγῳ παραγραφῆς, ἡ λειτουργία εἰδικοῦ δικαστηρίου, θὰ ἐκκρεμῆ ἡ διαμάχη μερίδων χωρὶς νὰ ἐπέρχεται κάθαρσις δικαστικῶς. Δι' αὐτοὺς τοὺς λόγους, εἶπεν τότε ὁ κ. πρωθυπουργός, ἡ πρότασις δὲν ἔχει ἠθικὸν καὶ πολιτικὸν λόγον».

Ὁ κ. Σ. Μαρκεζίνης τέλος ἐζήτησε νὰ περατωθῆ ἡ συζήτησις καὶ νὰ μὴ διεξαχθῆ ψηφοφορία, ὑποστηρίξας ὅτι ὁ τόπος διέρχεται ἐθνικὴν κρίσιν ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν θεμάτων καὶ θὰ εἶναι ἐπικίνδυνος διὰ τὴν εἰρήνην καὶ τὴν ἡσυχίαν τοῦ τόπου μία ἀπόφασις τῆς Βουλῆς ἐπὶ τοῦ συζητουμένου θέματος εἰς βάρος ἐκείνων εἰς τοὺς ὁποίους ἀναφέρεται ὡς πρότασις.

Μετὰ τὸν ἀρχηγὸν τῶν Προοδευτικῶν ὡμίλησαν οἱ τέως ὑπουργοὶ τῆς ΕΡΕ κ. κ. Παπαληγούρας καὶ Πρωτοπαπαδάκης.

ΑΘΗΝΑΙ. Ἡ ἔμμεσος ἀπειλή, τὴν ὁποίαν διετύπωσεν ὁ ἀρχηγὸς τῆς ΕΡΕ κ. Κανελλόπουλος κατὰ τὴν χθεσινὴν ἀγόρευσίν του εἰς τὴν Βουλὴν ἐπὶ τῆς προτάσεως παραπομπῆς τοῦ τέως ἀρχηγοῦ τῆς ΕΡΕ καὶ ὡρισμένων ὑπουργῶν τῆς κυβερνήσεώς του διὰ τὸ θέμα τῆς ΔΕΗ, ὅτι δηλαδὴ ἂν προχωρήση ἡ Βουλὴ εἰς τὴν ψήφισιν τῆς προτάσεως θὰ κλονίση τὰ βάθρα τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος, θὰ παραβιάση τὰς ἀρχὰς τῆς συνεργασίας τῆς πλειοψηφίας καὶ μειοψηφίας καὶ τότε ἡ ΕΡΕ θὰ συναγάγη τὰ συμπεράσματά της καὶ θὰ ρυθμίση τὴν τακτικὴν τοῦ περαιτέρω ἀγῶνος της, εἶχεν ἀμεσωτέραν ἐκδήλωσιν εἰς τοὺς διαδρόμους τῆς Βουλῆς ἀπὸ βουλευτὰς τῆς ΕΡΕ, οἱ ὁποῖοι ἀνέφερον ὅτι ἐὰν ψηφισθῆ ἡ πρότασις ἡ ΕΡΕ θ' ἀποχωρήση ἀπὸ τὰς ἐργασίας τῆς Βουλῆς καὶ θὰ ἀναλάβη ἀγῶνα σφοδρότατον ἐκτὸς αὐτῆς.

Οἱ βουλευταὶ τῆς ΕΡΕ ἔλεγον ὅτι μία τοιαύτη ἀπόφασις τῆς Βουλῆς ἡ ὁποία θὰ παρουσίαζεν ὡς κατηγορουμένους τὸν πρώην ἀρχηγὸν τοῦ κόμματος καὶ πέντε ἐπίλεκτα στελέχη αὐτοῦ θὰ ὡδήγει εἰς διχασμὸν τῆς ἐθνικόφρονος παρατάξεως.

Ο ΓΚΡΟΜΥΚΟ ΑΠΟΣΑΦΗΝΙΖΕΙ ΤΗΝ ΔΗΛΩΣΙΝ ΤΟΥ
Η ΣΟΒ. ΕΝΩΣΙΣ ΕΠΙΘΥΜΕΙ ΝΑ ΠΑΡΑΜΕΙΝΗ Η ΚΥΠΡΟΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΝ ΚΡΑΤΟΣ
Ὁ Κυπριακὸς λαὸς νὰ ἀποφασίση διὰ τὴν τύχην του
Η ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΜΙΑ ΤΩΝ ΠΙΘΑΝΩΝ ΛΥΣΕΩΝ

ΜΟΣΧΑ. Ὁ ἐνταῦθα Ἕλλην πρεσβευτὴς κ. Σγουρδαῖος συνεζήτησε χθὲς ἐπὶ τοῦ κυπριακοῦ προβλήματος, κατὰ συνομιλίαν του ἡμιώρου διαρκείας, μετὰ τοῦ Σοβιετικοῦ ὑπουργοῦ Ἐξωτερικῶν κ. Γκρομύκο.

Κατὰ δημοσιογραφικὰς πληροφορίας ὁ Ἕλλην πρεσβευτὴς ἐζήτησε διευκρινήσεις ἐπὶ τῆς τελευταίας συνεντεύξεως πρὸς τὴν ἐφημερίδα «Ἰσβέστια» ἐπὶ τοῦ κυπριακοῦ, ποὺ εἶχε δώσει ὁ Σοβιετικὸς ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν.

Ὁ Σοβιετικὸς ὑπουργὸς φέρεται ὡς εἰπὼν εἰς τὸν Ἕλληνα πρεσβευτήν, ὅτι ἡ στάσις τῆς Ρωσίας ἐπὶ τοῦ κυπριακοῦ ζητήματος παραμένει ἀμετάβλητος.

Καλῶς πληροφορημέναι πηγαὶ ἀναφέρουν, ὅτι ὁ Ἕλλην πρεσβευτὴς δὲν ἠδυνήθη νὰ λάβη ἐπεξήγησιν περὶ τῶν κινήτρων τοῦ κ. Γκρομύκο διὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ γενομένην δήλωσιν, ἀλλ' ὅτι τοῦ ἐλέχθη ὅτι ἡ Ρωσία ἐξακολουθεῖ νὰ πιστεύη, ὅτι ἡ Κύπρος δέον νὰ παραμείνη ἀνεξάρτητον κράτος.

Κατὰ τὰς ἰδίας πηγὰς ὁ κ. Γκρομύκο εἶπε πρὸς τὸν κ. Σγουρδαῖον, ὅτι ἡ Μόσχα ἦτο ἀνέκαθεν ὑπὲρ μιᾶς ἀνεξαρτήτου Κύπρου καὶ ὅτι τὸ θέμα ἀποτελεῖ ἐσωτερικὴν ὑπόθεσιν. Φέρεται ἐπίσης ὡς δηλώσας ὅτι οἱ Κύπριοι δέον νὰ ἀφεθοῦν μόνοι των νὰ ἐκλέξουν τὸ μέλλον των καὶ ὅτι μία ὁμοσπονδιακὴ λύσις θὰ ἀπετέλει ἓν ἐκ τῶν πολλῶν ἐνδεχομένων. Αἱ αὐταὶ πηγαὶ ἀναφέρουν, ὅτι ὁ Ἕλλην πρεσβευτὴς ἐτόνισε πρὸς τὸν κ. Γκρομύκο, ὅτι μία ὁμοσπονδιακὴ λύσις εἶναι πραγματικῶς ἀνέφικτος, καθ' ὅσον οἱ Ἕλληνες καὶ οἱ Τοῦρκοι εἶναι διεσπαρμένοι εἰς ὁλόκληρον τὴν νῆσον, οὕτω δὲ οὐδεμία βάσις ὑφίσταται διὰ μίαν ὁμοσπονδίαν.

Παρομοίαν ἐπεξήγησιν ἐπὶ τῆς συνεντεύξεως τοῦ Σοβιετικοῦ ὑπουργοῦ Ἐξωτερικῶν ἐζήτησε τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα καὶ ὁ ἐν Μόσχᾳ Κύπριος πρεσβευτὴς κ. Γεωργιάδης. Οὗτος ἐδήλωσε χθὲς ὅτι διεβίβασε τὴν διευκρίνησιν εἰς τὴν Λευκωσίαν ἀλλ' ἠρνήθη νὰ προβῆ εἰς περαιτέρω σχόλια.

ΟΙ ΤΟΥΡΚΟΙ ΕΤΟΙΜΑΖΟΥΝ ΤΑΡΑΧΑΣ ΕΙΣ ΚΥΠΡΟΝ
Ἀποστέλλονται ὅπλα συνεχῶς πρὸς τοὺς στασιαστὰς
ΕΖΗΤΗΘΗ ΑΠΟ ΤΟΝ ΟΗΕ ΝΑ ΔΙΕΞΑΓΑΓΗ ΕΡΕΥΝΑΝ

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ. Ἡ Κύπρος ἐζήτησε χθὲς ὅπως τὰ Ἡνωμένα Ἔθνη διεξαγάγουν ἐμπεριστατωμένην ἔρευναν ἐπὶ τῶν τουρκικῶν προετοιμασιῶν πρὸς ἐπανάληψιν τοῦ ἀγῶνος εἰς τὴν νῆσον.

Ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Κύπρου κ. Ρωσίδης ἀπηύθυνεν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν γενικὸν γραμματέα τοῦ ΟΗΕ κ. Θὰντ τονίσας ὅτι «ὅπλα ἐκ Τουρκίας ἐξακολουθοῦν νὰ στέλλωνται μυστικῶς πρὸς τοὺς Τουρκοκυπρίους στασιαστάς, οἱ ὁποῖοι ἑτοιμάζονται διὰ νέας ταραχάς».

Ὁ κ. Ρωσίδης ἀποκαλύπτει ἐπίσης, ὅτι τὴν 24ην παρελθόντος μηνὸς ἀνεκαλύφθη εἰς τὸ παλαιὸν τεῖχος τῆς Λευκωσίας ὑπόγειος σῆραγξ, ποὺ εἶχε κατασκευασθῆ ὑπὸ Τουρκοκυπρίων. Ἡ σῆραγξ αὐτὴ ὡδήγει πρὸς οἰκοδομὰς ὅπου ἔχουν στρατωνισθῆ ἄνδρες τῆς ἐθνοφρουρᾶς. Ὁ κ. Ρωσίδης ὑπογραμμίζει ὅτι διὰ μέσου τῆς σήραγγος αὐτῆς θὰ ἐξαπέλυον οἱ Τουρκοκύπριοι τὰς νέας τρομοκρατικὰς ἐπιθέσεις των.

Ὁ Μακάριος δὲν εἶναι βέβαιος ἐὰν θὰ ἐκθέση ὑποψηφιότητα
ΤΟΝ ΙΟΥΛΙΟΝ ΑΙ ΠΡΟΕΔΡΙΚΑΙ ΕΚΛΟΓΑΙ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ. Ὡς γράφουν αἱ ἑλληνοκυπριακαὶ ἐφημερίδες, ὁ πρόεδρος Μακάριος ἐδήλωσεν ὅτι δὲν εἶναι βέβαιος ἐὰν θὰ κατέλθη ὡς ὑποψήφιος διὰ τὴν προεδρίαν τῆς Κυπριακῆς δημοκρατίας εἰς τὰς προσεχεῖς ἐκλογάς.

«Εἶναι λίαν ἐνωρὶς διὰ νὰ προβῶ εἰς δήλωσιν ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ» εἶπεν ὁ πρόεδρος Μακάριος.

Αἱ προεδρικαὶ ἐκλογαὶ θὰ διεξαχθοῦν τὸν προσεχῆ Ἰούλιον.

Ἐξ ἄλλου ὁ ἐν Ἀθήναις ἀνταποκριτὴς τῆς ἐφημερίδος «Φιλελεύθερος» τῆς Κύπρου μεταδίδει διαβεβαίωσιν ἐξ ἐγκύρου πηγῆς τῶν Ἀθηνῶν ὅτι ἡ ἐκδοθεῖσα κυβερνητικὴ ἀνακοίνωσις περὶ δηλώσεως τοῦ προέδρου Μακαρίου, διὰ τὴν διενέργειαν ἐκλογῶν ἐν Κύπρῳ «ἐν οὐδεμίᾳ περιπτώσει δύναται νὰ ἑρμηνευθῆ ὡς διαφωνία πρὸς τὰς ἀποφάσεις καὶ τὰς ἐνεργείας τοῦ προέδρου Μακαρίου καὶ πολὺ περισσότερον δὲν δύναται νὰ χαρακτηρισθῆ ὡς ρῆξις μεταξὺ Παπανδρέου καὶ Μακαρίου», ὡς ἠθέλησαν νὰ παρουσιάσουν ὡρισμέναι Ἀθηναϊκαὶ ἐφημερίδες.

Κατὰ τὴν ἰδίαν διαβεβαίωσιν, «ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀναμιχθῆ εἰς θέματα ἐσωτερικῆς φύσεως τῆς Κύπρου — ὡς εἶναι ἡ διενέργεια τῶν ἐκλογῶν — δεδομένου ὅτι μόνον ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις εἶναι ἁρμοδία νὰ ἐπιληφθῆ τῆς λύσεως τῶν θεμάτων αὐτῶν».

Κατὰ τὴν ἰδίαν πηγήν, ἡ ἐπικρατοῦσα ἐν Ἀθήναις ἄποψις σήμερον εἶναι ὅτι αἱ ἐκλογαὶ ἐν Κύπρῳ ἐπιβάλλονται, ὄχι μόνον ἐκ τῶν πραγμάτων, λόγῳ τῆς πλήρους ἀνυπαρξίας τῶν συμφωνιῶν τῆς Ζυρίχης καὶ τοῦ Λονδίνου, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξη νόμιμος Κυβέρνησις εἰς τὴν Κύπρον, μετὰ τὴν ἐκπνοὴν τῆς θητείας τῆς εἰς περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ Κυβέρνησις αὐτὴ ἤθελε παραμείνει εἰς τὴν ἐξουσίαν χωρὶς νὰ ἀναβαπτισθῆ εἰς τὴν λαϊκὴν ἐτυμηγορίαν.

Ὁ Κοσύγκιν ἔφθασε χθὲς εἰς τὸ Πεκῖνον
Οὐδεμία ἔνδειξις ἐγκαρδιότητος, οὔτε καὶ κατευνασμοῦ

ΠΕΚΙΝΟΝ. Ὁ πρωθυπουργὸς τῆς Σοβιετικῆς Ἑνώσεως κ. Κοσύγκιν ἀφίκετο χθὲς ἀεροπορικῶς ἐνταῦθα. Τὸν Ρῶσον ἐπίσημον ὑπεδέχθη εἰς τὸ ἀεροδρόμιον ὁ πρωθυπουργὸς τῆς Κίνας κ. Τσοῦ Ἐν Λάι.

Οἱ πολιτικοὶ παρατηρηταὶ τῆς κινεζικῆς πρωτευούσης ἀναφερόμενοι εἰς τὴν ἄφιξιν τοῦ κ. Κοσύγκιν, ἐξέφραζαν τὴν γνώμην ὅτι ἡ σοβιετικὴ ἀντιπροσωπεία θὰ ἐπιστρέψη εἰς τὸ Πεκῖνον μετὰ τὴν ἐπίσκεψίν του εἰς Ἀνόϊ, πρωτεύουσαν τοῦ Βορείου Βιετνάμ.

Πληροφορίαι ληφθεῖσαι εἰς τὴν κινεζικὴν πρωτεύουσαν ἀνέφερον ὅτι μία ἐκ τῶν ἀποφάσεων τῶν μελῶν τοῦ συμφώνου τῆς Βαρσοβίας, ἦτο ὅπως ἡ Μόσχα καταβάλη νέαν προσπάθειαν διὰ νὰ ἐπαναφέρη τὴν Λαϊκὴν Κίναν εἰς τὸ σοσιαλιστικὸν στρατόπεδον.

Οἱ παρατηρηταὶ ἀνέφερον τέλος ὅτι κατὰ τὴν χθεσινὴν ἄφιξιν εἰς Πεκῖνον τοῦ Ρώσου πρωθυπουργοῦ, οὐδεμία χειρονομία ἐγένετο, δυναμένη νὰ θεωρηθῆ ὡς ἔνδειξις ἐγκαρδιότητος ἢ ὡς ἐκδήλωσις κατευνασμοῦ.

Πάντως, ἡ ἐπίσκεψις τοῦ κ. Κοσύγκιν πιθανὸν νὰ ἔχη ἀντίκτυπον εἰς τὴν στρατιωτικὴν κατάστασιν τῆς Ἰνδοκίνας, οἱ δὲ Δυτικοὶ παρατηρηταὶ προλέγουν ὅτι ὁ Σοβιετικὸς πρωθυπουργὸς θὰ χορηγήση εἰς τὴν Κυβέρνησιν τοῦ Ἀνόϊ σημαντικὴν στρατιωτικὴν βοήθειαν, ὡς προειδοποίησιν κατὰ τῆς Ἀμερικανικῆς ἐπεμβάσεως εἰς τὸ Νότιον Βιετνάμ, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰς προσπαθείας τοῦ Πεκίνου ὅπως θέση ὑπὸ τὴν ἐπιρροήν του τὸ Β. Βιετνάμ.

ΜΟΣΧΑ. Τὰ σχόλια τοῦ σοβιετικοῦ τύπου ἐπὶ τῆς τελευταίας συνεντεύξεως τοῦ προέδρου Τζόνσον πρὸς τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ τύπου κατοπτρίζουν τὴν ἱκανοποίησιν τῶν Σοβιετικῶν ἰθυνόντων διὰ τὸ σχέδιον τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ Λευκοῦ Οἴκου ὅπως ἐπισκεφθῆ τὴν Μόσχαν πρὸ τοῦ τέλους τοῦ τρέχοντος ἔτους.

Αἱ σοβιετικαὶ ἐφημερίδες ἐκφράζουν ἀντιθέτως τὴν ἀποδοκιμασίαν των διὰ τὰς δηλώσεις εἰς τὰς ὁποίας προέβη ὁ Ἀμερικανὸς πρόεδρος ἐν σχέσει μὲ τὴν συνέχισιν τῆς ἀμερικανικῆς πολιτικῆς γραμμῆς διὰ τὸ Βιετνάμ.

ΑΠΟ ΑΥΡΙΟΝ
ΕΙΣ ΤΗΝ «ΗΜΕΡΑΝ»
Μία ἐξαιρετικῶς ἐνδιαφέρουσα ἔρευνα
ΜΕΤΩΠΟΝ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ
Αἱ περιπέτειαι τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τῆς Ρωσικῆς ἐπαναστάσεως μέχρι σήμερον.
Ὁ ὑλισμὸς τῆς ἐποχῆς μας.
Στροφὴ τῶν μαζῶν πρὸς τὴν ἀθεΐαν.
Ἡ ἀναβίωσις τῆς πίστεως εἰς Ρωσίαν.
Ἡ στάσις τῆς σημερινῆς νεολαίας.
Ἡ πτῶσις τῆς Γαλλικῆς Ἐκκλησίας.
Ὁ «ἐπιστημονικὸς σοσιαλισμός».
Ἡ ἔκκλησις τοῦ Βατικανοῦ.
Ἡ νέα γενεὰ τῶν Ἀμερικανῶν κληρικῶν.
Καὶ πολλὰ ἄλλα θέματα τοῦ συγχρόνου προβλήματος.
ΜΕΤΩΠΟΝ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ
ΑΠΟ ΑΥΡΙΟΝ
ΕΙΣ ΤΗΝ «ΗΜΕΡΑΝ»

Ο κ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ ΣΤΙΓΜΑΤΙΖΕΙ ΤΟΝ ΤΥΠΟΝ ΤΗΣ ΕΡΕ
Διαστρέφει τὰ γεγονότα

ΑΘΗΝΑΙ. Ὁ πρόεδρος τῆς κυβερνήσεως κ. Παπανδρέου προέβη εἰς τὴν ἀκόλουθον δήλωσιν:

«Ἐνώπιον τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ στιγματίζω τὸν Τύπον τῆς ΕΡΕ, διότι ἀσυνειδήτως καὶ ἀντεθνικῶς διαστρέφει τὰς συνομιλίας τοῦ Βελιγραδίου, αἱ ὁποῖαι ἀπετέλεσαν πλήρη ἱκανοποίησιν τῶν ἐθνικῶν μας ἀπόψεων, καθὼς καὶ στερέωσιν τῶν φιλικῶν μας σχέσεων».

Ὡρκίσθησαν τὰ μέλη τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου χθὲς

ΑΘΗΝΑΙ. Ἐνώπιον τοῦ πρωθυπουργοῦ καὶ ὑπουργοῦ Παιδείας κ. Παπανδρέου ἐγένετο χθὲς εἰς τὸ πολιτικὸν γραφεῖον ἡ ὁρκωμοσία τῶν μελῶν τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου, τοῦ ὁποίου πρόεδρος ὡρίσθη ὁ τακτικὸς καθηγητὴς τῶν Ἀρχαίων Ἑλληνικῶν Γραμμάτων εἰς τὸ πανεπιστήμιον τῆς Θεσσαλονίκης κ. Ἰωαν. Κακριδῆς καὶ ἀντιπρόεδρος ὁ ὁμότιμος καθηγητὴς τῶν Μαθηματικῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Μετσοβίου Πολυτεχνείου κ. Νικ. Κρητικός.

Τοῦ παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου μετέχουν 12 σύμβουλοι, ἐκ τῶν ὁποίων τρεῖς φιλόλογοι, δύο μαθηματικοί, δύο φυσικοὶ καὶ ἀνὰ εἷς πολιτικὸς μηχανικός, οἰκονομολόγος καὶ δύο ἐκπαιδευτικοὶ τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως. Μετέχουν ἐπίσης ὡς πάρεδροι μία φιλόλογος, εἷς θεολόγος καὶ εἷς πολιτικὸς μηχανικός.

Θ' ἀναχωρήσουν ἄλλοι 500 ἐργάται διὰ τὴν Γερμανίαν

ΑΘΗΝΑΙ. Τὸ ὑπουργεῖον Ἐργασίας ἀπέστειλε πρὸς πάντα τὰ Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας ὀνομαστικὰς καταστάσεις 500 ὑποψηφίων καλουμένων πρὸς ἀνάληψιν ἐργασίας εἰς τὴν Δυτικὴν Γερμανίαν.

Θὰ ἀναπροσαρμοσθῆ ἡ τουρκικὴ πολιτικὴ ἐδήλωσεν ὁ κ. Ἐρκὶν
ΑΛΛ' ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΤΟΥ ΝΑΤΟ

ΑΓΚΥΡΑ. Ὁ Τοῦρκος ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν κ. Ἐρκὶν ἐδήλωσεν ὅτι ἡ Τουρκία πρόκειται νὰ ἀναπροσαρμόση τὴν ἐξωτερικήν της πολιτικὴν ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῆς Ἀτλαντικῆς Συμμαχίας.

Ὁ κ. Ἐρκὶν προσέθεσεν ὅτι ἡ Τουρκία ἀγωνίζεται ἰδιαιτέρως διὰ τὴν ἀποκατάστασιν ἀγαθῶν σχέσεων μὲ τὴν Σοβιετικὴν Ἕνωσιν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀμοιβαίου σεβασμοῦ καὶ τῆς καλῆς γειτονίας, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ ἀποβῆ πρὸς ὄφελος ἀμφοτέρων τῶν χωρῶν.

Ἐν συνεχείᾳ, ὑπεγράμμισεν ἰδιαιτέρως τὴν ἐκ μέρους τῆς Σοβιετικῆς Ἑνώσεως ὑποστήριξιν τῶν Τουρκικῶν ἀπόψεων ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ.

Ἀκολούθως ἐτόνισεν τὴν ἐπιθυμίαν τῆς Τουρκίας περὶ διατηρήσεως καλῶν σχέσεων μετὰ τῶν Βαλκανικῶν χωρῶν καὶ δὴ μετὰ τῆς Βουλγαρίας Ρουμανίας καὶ Γιουγκοσλαβίας.

Περαιτέρω ὁ κ. Ἐρκὶν εἶπεν ὅτι ἡ Ἄγκυρα θὰ ἐπιδιώξη προσέγγισιν μὲ τὰς Ἀραβικὰς χώρας ἐπὶ τῇ βάσει ἱστορικῶν, θρησκευτικῶν καὶ μορφωτικῶν δεσμῶν.

Τέλος, ἀνεφέρθη εἰς τὴν εὐνοϊκὴν ἐξέλιξιν τῶν σχέσεων τῆς Τουρκίας μὲ τὰς ἀδεσμεύτους χώρας, αἱ ὁποῖαι ἀκολουθοῦν πολιτικὴν ἀποβλέπουσαν εἰς τὴν χαλάρωσιν τῆς διεθνοῦς ἐντάσεως.

ΤΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΓΕΓΟΝΟΣ ΤΩΝ ΠΑΤΡΩΝ
Η ΕΛΛΗΝΟΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ Παιδεία καὶ οἱ 3 Ἱεράρχαι
ΟΛΟΚΛΗΡΟΣ Η ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ κ. ΕΥΑΓΓ. ΠΑΠΑΝΟΥΤΣΟΥ

5ον (Τελευταῖον)

Θὰ μοῦ ἐπιτραπῆ νὰ κλείσω αὐτὴ τὴν ὁμιλία μου καὶ μ' ἕνα θέμα, ποὺ φαίνεται, ἴσως, ἄσχετο. Ἐν τούτοις, εἶναι πάρα πολὺ σχετικό. Γιατί, πολλοὺς σκανδαλίζει σήμερα μιὰ συκοφαντικὴ ἐκστρατεία, ποὺ γίνεται ἐναντίον τῆς Ἐκπαιδευτικῆς μας Μεταβολῆς, μὲ τὸ ἐπιχείρημα ὅτι ὁ νέος ἐκπαιδευτικὸς νόμος, ποὺ ψηφίστηκε ἀπὸ τὴ Βουλή, μᾶς ἀπομακρύνει ἀπὸ τὸ ἰδανικὸ τῆς Ἑλληνοχριστιανικῆς παιδείας.

Κυρίες καὶ κύριοι, ὅταν λέη κανεὶς μιὰ τέτοια κατηγορία κατὰ τοῦ νόμου — νόμου, τὸν ὁποῖον ὕστερ' ἀπὸ μελέτη συστηματικὴν καὶ ἐπίπονες συζητήσεις ἐψήφισε ἡ Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων — πρέπει, τουλάχιστον, νὰ ἔχη διαβάσει τὸ κείμενο αὐτοῦ τοῦ νόμου. Καὶ δεύτερο, νὰ εἶναι σὲ θέση νὰ καταλάβει τί ἔχει διαβάσει. Φοβοῦμαι, ὅτι ἐκεῖνοι ποὺ βάλλουν κατὰ τοῦ νόμου αὐτοῦ ἢ δὲν ξέρουν νὰ διαβάσουν ἢ διαβάζουν, ἀλλὰ δὲν μποροῦν νὰ καταλάβουν.

Συνήθως, στοὺς ἐκπαιδευτικοὺς νόμους, ὅπως ξέρουν ὅσοι ἔχουν πεῖραν τῶν πραγμάτων, σκοποὶ τῆς παιδείας καὶ ἀνάλυση τῶν σκοπῶν τῶν παιδευτικῶν δὲν διατυπώνονται. Ὁ νόμος, ὅμως, αὐτὸς — ἐπειδὴ εἶχε ἐπίγνωση ὁ νομοθέτης ὅτι ἀρχίζει μιὰ ἐποχὴ — ὁ νόμος αὐτὸς ρητῶς διατυπώνει τοὺς παιδευτικοὺς σκοποὺς τοῦ σχολείου, ποὺ ὅλοι μας λαχταροῦμε ν' ἀποκτήση κάποτε ὁ τόπος.

Καὶ θυμοῦμαι ὅτι, ὅταν στὴν νομοτεχνικὴ ἐπιτροπὴ ἄρχισε ἡ ἐπεξεργασία τοῦ σχεδίου, μᾶς εἶπαν οἱ σοφοὶ νομικοί μας, εἰς τὴν ἐπιτροπή, «τέτοια πράγματα σὲ νόμους δὲν γράφονται. Προχωρῆστε στὰ ὀργανωτικὰ θέματα. Προχωρήσετε εἰς τὰ ἄλλα θέματα. Ἀφῆστε, ὅμως, τὶς ἔννοιες καὶ τοὺς σκοποὺς τῆς παιδείας». Ἐπειδὴ ὅμως κάποια πεῖρα τῶν πραγμάτων, τῶν ἑλληνικῶν πραγμάτων, ἔχομε — ἀλλοίμονο — γιατὶ πολλὲς δεκάδες ἐτῶν βαρύνουν τοὺς ὤμους μας, ἐπιμείναμε. Ὄχι ! Μέσα στὸν νόμο θὰ βάλωμε, ὡς τηλαυγὲς πρόσωπον, ὅπως ἔλεγαν παλαιότερα, τοὺς σκοποὺς τῆς παιδείας, ποὺ θὰ σκοπεύση τώρα ἡ ἐκπαιδευτική μας μεταρρύθμιση. Καὶ ἐβάλαμε :

«Ἄρθρον 7. Τὸ Δημοτικὸν σχολεῖον προορίζεται: Πρῶτον, νὰ θέση τὰς βάσεις τῆς θρησκευτικῆς, τῆς ἠθικῆς καὶ τῆς ἐθνικῆς ἀγωγῆς τῶν μαθητῶν». Καὶ ὕστερα βάλαμε:

«Ἄρθρον 8. Τὸ παιδευτικὸν ἔργον τοῦ γυμνασίου πρέπει νὰ εἶναι πρῶτον, ἡ θρησκευτικὴ ἀγωγὴ τῶν μαθητῶν κατὰ τὰ δόγματα, τὰ διδάγματα, τῆς Ὀρθοδόξου Χριστιανικῆς θρησκείας».

«Ἄρθρον 10. Εἰς τὸ Λύκειον οἱ μαθηταὶ πρέπει πρῶτον, νὰ ἐμβαθύνουν εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ νὰ κατανοήσουν τὸν ρόλον τῆς Ὀρθοδοξίας εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους».

Οὐδέποτε σαφέστερα, οὐδέποτε ἀποφασιστικώτερα διατυπώθηκαν οἱ παιδευτικοὶ σκοποὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ σχολείου, σύμφωνα, ἐπαναλαμβάνω, ὄχι μόνον μὲ τὸ Σύνταγμα τὸ ἑλληνικόν, ἀλλὰ μὲ τὴν μακρὰ παράδοση τοῦ Γένους, ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ ξεχωρίση αὐτὰ τὰ δύο πράγματα μέσα στὴν ἔννοια τῆς παιδείας καὶ τοῦ οὐμανισμοῦ τοῦ ἑλληνικοῦ.

Καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εἰπωθεῖ, ὅτι αὐτὰ τὰ ἐβάλατε στὸ νόμο — γιατὶ κι' αὐτὸ ἀκούσαμε — ἀλλὰ εἰς τὴν πρᾶξη δὲν τὰ τηρεῖτε, τὸ πρῶτο ἀναλυτικὸ πρόγραμμα ποὺ ἔγινε γιὰ τὸν νέον τύπο τῶν γυμνασίων τῆς χώρας, ἀναλυτικὰ λέει τί θὰ διδάσκωνται, τί θὰ διδάξη στὰ παιδιὰ εἰς τὰ θρησκευτικὰ καὶ τί θὰ διδάξη στὰ παιδιὰ εἰς τὰ ἑλληνικά. Ἐπειδὴ μάλιστα δὲν εἴχαμε ἀκόμα τὸ ἀνώτατον ἐκπαιδευτικὸν ὄργανον, ποὺ λέγεται Παιδαγωγικὸν Ἰνστιτοῦτον — καὶ τοῦ ὁποίου οἱ δύο ἄξονες, τὰ δύο μεγάλα κεφάλαια, μοῦ κάνουν τὴν τιμὴ νὰ μὲ ἀκοῦνε ἀπόψε, οἱ καθηγητὲς Κακριδῆς καὶ Κρητικός— ἐπῆρε ἡ διοίκησις τοῦ ὑπουργείου τὴν εὐθύνη καὶ νὰ συντάξη καὶ νὰ ἀνακοινώση ἐπειγόντως ἕνα πρόγραμμα μαθημάτων θρησκευτικῶν καὶ ἑλληνικῶν στὴ νέα μας πρώτη τάξη τοῦ γυμνασίου, ποὺ ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Θρησκευτικά: Ὧρες δύο. Ὁ Θεὸς καὶ ὁ κόσμος. Ἱστορικὴ καὶ κατὰ σύστημα εἰσαγωγὴ τῶν μαθητῶν εἰς τὰς κεντρικὰς ἰδέας τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας, διὰ τῆς μελέτης τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης».

Γιὰ πρώτη φορά, κάνομε μία τομή. Καὶ λέμε, θὰ ἰδοῦμε τὴν Παλαιὰ Διαθήκη διὰ τῆς Καινῆς Διαθήκης.

«Εἰς τὸ στάδιον τοῦτο θὰ θεμελιωθῆ ἡ ἔννοια τοῦ Θεοῦ ὡς Δημιουργοῦ καὶ Κριτοῦ τοῦ κόσμου ὡς διεμορφώθη εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ λαοῦ τοῦ Ἰσραήλ, προοίμιον εἰς τὴν χριστιανικὴν ἀντίληψιν περὶ Θεοῦ —Σωτῆρος. Ἡ διδασκαλία θὰ περιλαμβάνη τὴν ἑρμηνείαν καὶ τὸν σχολιασμὸν ἐκλεκτῶν σελίδων τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ἀπὸ τὰ ἱστορικά, κατὰ τὸ α' ἑξάμηνον, καὶ ἀπὸ τὰ προφητικὰ βιβλία, κατὰ τὸ β' ἑξάμηνον. Θὰ ἐξαίρωνται ἀπὸ τὸν διδάσκοντα αἱ μεγάλαι μορφαὶ τῆς περιόδου ἐκείνης, ὡς πρότυπα θεοσεβείας καὶ ἀρετῆς. Ὁ σκοπὸς θὰ εἶναι ὄχι ἁπλῶς νὰ γνωρίσουν οἱ μαθηταὶ τὴν ἐθνικὴν ἱστορίαν τοῦ Ἰσραήλ, ἀλλὰ νὰ αἰσθανθοῦν τὸν βαθὺν παλμὸν τοῦ Ἑβραϊκοῦ μονοθεϊσμοῦ, ὡς προσδοκίαν καὶ ὡς προάγγελον τοῦ ἀπολυτρωτικοῦ κηρύγματος καὶ τοῦ ὑψηλοῦ ἤθους τῆς θρησκείας τοῦ Χριστοῦ».

Οἱ προφῆται, πρόδρομοι τοῦ Χριστιανισμοῦ. Αὐτὸ εἶναι τὸ πρόγραμμα τῆς νέας μας πρώτης γυμνασιακῆς τάξης στὰ θρησκευτικά. Καὶ ἐπειδὴ ἔχει εἰπωθῆ, ὅτι καὶ τοὺς ἀρχαίους ἐξορίζομε ἀπὸ τὰ σχολεῖα, καὶ ἐπομένως δὲν ἀφήνομε τίποτα γιὰ νὰ ἑνωθῆ τὸ ἕνα μὲ τὸ ἄλλο, καὶ τὴ θρησκεία καὶ τοὺς ἀρχαίους — τὸ πρόγραμμα, πάλι, τὸ καινούριο τῆς πρώτης γυμνασιακῆς τάξης, λέει σαφῶς:

«Πρώτη γνωριμία τῶν μαθητῶν μὲ τοὺς κλασικοὺς συγγραφεῖς τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος μὲ σκοπὸν νὰ μυηθοῦν, καθ' ὃ μέτρον ἐπιτρέπει ἡ ἡλικία καὶ ἡ προπαιδεία των, εἰς τὰς ὑψηλὰς ἀξίας, τὰς ὁποίας ἀπεκάλυψεν εἰς τὸν κόσμον ἡ ἀρχαία Ἑλλάς, λίκνον τοῦ δυτικοῦ πολιτισμοῦ. Ἡ διδασκαλία τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς Γραμματείας γίνεται εἰς τὸ γυμνάσιον ἐκ δοκίμων νεοελληνικῶν μεταφράσεων τῶν ἀρχαίων κειμένων, μὲ διδακτέα κείμενα τὴν Ὀδύσσειαν τοῦ Ὁμήρου καὶ τὴν ἱστορίαν τοῦ Ἡροδότου».

Καὶ τὰ βιβλία αὐτὰ ἐκυκλοφόρησαν. Καὶ εἶναι ἤδη στὰ χέρια ὅλων τῶν Ἑλληνοπαίδων. Ἐτυπώθησαν 125.000 ἀντίτυπα. Καὶ πλησιάζουν τὴν ἐξάντλησή τους, ἐντὸς τριῶν μηνῶν, δύο μηνῶν. Ἐννενήντα χιλιάδες εἶναι τὰ παιδιὰ τῶν σχολείων. Τὰ ἄλλα 35.000 ἀντίτυπα, ποῦ πῆγαν; Ἐπῆγαν στὸ Ἑλληνικὸ σπίτι. Δὲν ἐβγάλαμε λοιπὸν τοὺς ἀρχαίους ἀπὸ τὸ σχολεῖο. Τοὺς ἐβάλαμε καὶ στὸ Ἑλληνικὸ σπίτι. Ἀλλὰ τοὺς ἐβάλαμε τοὺς ἀρχαίους ὅπως πρέπει, τοὺς «ὡραίους καὶ τοὺς μεγάλους», ὅπως λέει ὁ ποιητής. Τοὺς βάλαμε μὲ ὅλη τους τὴ μεγαλωσύνη, μὲ ὅλη τους τὴν ὀμορφιά. Δὲν τοὺς βάλαμε μὲ τὶς λεξοῦλεςκαιτοὺςσυντακτικοὺς κανόνες, ἀλλὰ μὲ τὸ μεγαλεῖο τοῦ ἔργου τους. Αὐτὸ ἦταν τὸ ἔγκλημά μας ! (Ζωηρὰ χειροκροτήματα).

Καὶ ἐπειδὴ εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξει καὶ ἕνα τρίτο ἐπιχείρημα, ὅτι «πολὺ καλά, τὰ γράψατε στὸ νόμο, πολὺ καλὰ τὰ ἐβάλατε εἰς τὸ πρόγραμμα, ἀλλὰ ἐσεῖς, ποὺ ἔχετε τὴν εὐθύνη τῆς παιδείας, δὲν τὰ πιστεύετε, καὶ ἐπομένως δὲν θὰ διδαχθοῦν». Δὲν πρόκειται νὰ τὰ διδάξω ἐγώ, κυρίες καὶ κύριοι, εἰς τὰ σχολεῖα. Θὰ τὰ διδάξουν οἱ θεολόγοι μας. Ἂν δὲν τὰ πιστεύουν, δὲν θὰ τὰ διδάξουν ! (Χειροκροτήματα). Ὅμως, τὰ ἐδιδάξαμε ! Καὶ αὐτὸς ποὺ ἔχει τὴν τιμὴ νὰ σᾶς μιλεῖ ἀπόψε, ἔχει δώσει, οὔτε λίγο οὔτε πολύ, σαράντα — πέντε χρόνια τῆς ζωῆς του στὸ Ἑλληνικὸ σχολεῖο. Καὶ τὰ ἐδίδαξε. Γιατὶ τὰ ἐπίστεψε καὶ τὰ πιστεύει. Καὶ ἀξιώθηκε νὰ βγάλη μαθητές, ποὺ τὸν ἀγαποῦν, ὅπως τοὺς ἀγαπᾶ. Γιατὶ πάντοτε πιστεύομε καὶ πρέπει νὰ πιστεύωμε, ὅτι χωρὶς τὸ παράδειγμα αὐτῶν τῶν τριῶν μεγάλων μορφῶν, ποὺ τιμοῦμε τὴν μνήμη τους σήμερα, χωρὶς ἕνα φωτισμένο Χριστιανισμὸ καὶ ἕνα φωτισμένο Ἑλληνισμό, ἕνα Χριστιανισμὸ τῆς ἀγάπης τῆς πραγματικῆς καὶ ὄχι τῆς ὑποκρισίας, καὶ ἕναν Ἑλληνισμὸ ὄχι τῶν νεκρῶν τύπων, ἀλλὰ τοῦ ζωντανοῦ πνεύματος Παιδεία, καὶ μάλιστα Παιδεία Ἑλληνική, οὔτε ἔγινε ποτέ, οὔτε πρόκειται νὰ γίνη στὸ μέλλον! (Ραγδαία καὶ παρατεταμένα χειροκροτήματα).